

Χαβιέρ θέρκας «Ευτυχώς η χώρα μου δεν θέλει την Ακρα Δεξιά»

Media: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ **Page:** 1,27 **Published at:** 30-07-2023
Author: **Surface:** 752.33 cm² **Circulation:** 32170
Subjects:

ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ

Χαβιέρ θέρκας «Ευτυχώς η χώρα μου δεν θέλει την Ακρα Δεξιά»

Σχολιάζοντας το αποτέλεσμα των εκλογών στη χώρα του, ο σημαντικός ισπανός συγγραφέας δηλώνει ανακουφισμένος. «Η σημερινή Ακροδεξιά είναι παιδί του εθνολαϊκισμού» λέει ακόμη.

TANIA ΜΠΟΖΑΝΙΝΟΥ,
ΣΕΛΙΔΑ Α27

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ
ΣΤΗΝ ΤΑΝΙΑ ΜΠΟΖΑΝΙΝΟΥ

Χαβιέρ Θέρκας Ευτυχώς η χώρα μου δεν θέλει την Ακροδεξιά

Ο ισπανός συγγραφέας σημειώνει ότι ο εθνολαϊκισμός είναι πανευρωπαϊκό πρόβλημα και τονίζει τη σημασία της κατανόησης του παρελθόντος, ώστε να μην επαναληφθούν τα ίδια λάθη

Η σημερινή Ακροδεξιά στην Ισπανία, και αλλού, δεν είναι παιδί του φρανκισμού αλλά του εθνολαϊκισμού, λέει στο «Βήμα» ο Χαβιέρ Θέρκας, συγγραφέας και καθηγητής Ισπανικής Λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο της Χιρόνα στην Ισπανία, εκφράζοντας ανακούφιση για το ότι οι κάλπες της περασμένης Κυριακής έδειξαν πως η χώρα του δεν θέλει τους ακροδεξιούς. Τα βιβλία του Θέρκας έχουν μεταφραστεί σε περισσότερες από 30 γλώσσες, μεταξύ των οποίων στα ελληνικά, με τελευταία το «Τέρρα Άλτα» και «Ο μονάρχης των σκιών» (και τα δύο από τις Εκδόσεις Πατάκη).

Πώς σχολιάζετε τα αποτελέσματα των εκλογών στην Ισπανία;

«Μια πικρή νίκη για τη μετριοπαθή Δεξιά (PP), η οποία ήλπιζε σε πολύ καλύτερο αποτέλεσμα και της είναι εξαιρετικά δύσκολο να κυβερνήσει, και μια γλυκιά ήττα για τη μετριοπαθή Αριστερά (PSOE), η οποία ανέμενε πολύ χειρότερο αποτέλεσμα αλλά της είναι τελικά λιγότερο δύσκολο να σχηματίσει κυβέρνηση. Σε κάθε περίπτωση, η κατάσταση είναι σχεδόν αδιέξοδη και δεν αποκλείονται νέες εκλογές (αν και αυτό θα ήταν πολύ κακό). Για μένα είναι πολύ σημαντικό το ότι φρενάρισε η Ακροδεξιά, που έχασε πάρα πολλές ψήφους. Ένα είναι σαφές: η χώρα μου, ευτυχώς, δεν θέλει την Ακροδεξιά».

Το φάντασμα του φρανκισμού παραμένει ισχυρό;

«Ο φρανκισμός πέθανε το 1978, με το δημοκρατικό Σύνταγμα, αλλά την ίδια στιγμή ο φρανκισμός δεν έχει πεθάνει ακόμη διότι το παρελθόν είναι μια διάσταση του παρόντος χωρίς την οποία το παρόν ακρωτηριάζεται. Αυτό συμβαίνει

στην Ισπανία και παντού. Όπως και να 'χει, η δική μας Ακροδεξιά σήμερα έχει πολύ λιγότερη σχέση με τον φρανκισμό απ' όση με τους υπόλοιπους ακροδεξιούς της Ευρώπης με τους οποίους έχει συμμαχήσει (Μελόνι, Ορμπαν, Κασίνοβι κ.ά.). Και, όπως αυτοί, δεν είναι φρανκισμός: είναι εθνολαϊκισμός, ένα κίνημα που έχει μερικά χαρακτηριστικά του φασισμού – ο εθνικισμός είναι το πιο προφανές –, είναι διεθνές, όπως ο φασισμός, και έγινε ορατό κυρίως στη διάρκεια της κρίσης του 2008, όπως ο φασισμός στη μεγάλη κρίση του 1929. Αποτελεί πρόβλημα όλων των Ευρωπαίων και οφείλουμε να του επιτεθούμε όλοι οι Ευρωπαίοι».

Η απειλή της ανεξαρτησίας της Χώρας των Βάσκων ή της Καταλονίας είναι ισχυρή;

«Δεν υπάρχει πραγματική απειλή απόσχισης της Καταλονίας ούτε της Χώρας των Βάσκων – πρώτ-στος διότι ούτε οι Καταλανοί ούτε οι Βάσκοι την επιθυμούν, όπως αποδείχτηκε επανειλημμένως στις εκλογές –, υπάρχουν όμως αυτονομιστές, σήμερα κυρίως Καταλανοί που, όπως έδειξαν το 2017, έχουν τη δυνατότητα να αποσταθεροποιήσουν την Καταλονία, την Ισπανία και την Ευρώπη (γι' αυτό τους υποστήριξε ο Πούτιν με ενθουσιασμό). Πρόκειται για μια μορφή εθνολαϊκισμού, όπως η Ακροδεξιά, και γι' αυτό είναι επικίνδυνη για όλους τους Ευρωπαίους».

Το Vox είναι μια Ακροδεξιά «light», που μπορεί να κυβερνήσει;

«Ναι, όπως η Μελόνι στην Ιταλία ή ο Ορμπαν στην Ουγγαρία. Αλλά δεν είναι καλό για κανέναν να κυβερνήσει. Γι' αυτό πρέπει να το αποφύγουμε. Στην Ισπανία, στην Ιταλία, στην Ουγγαρία, παντού (περιλαμβανομένης της Ελλάδας)».

Η λογοτεχνία μπορεί να συναρπάσει τους νέους την εποχή του Internet και των social media και γιατί;

«Επειδή η καλή λογοτεχνία είναι μια μορφή αναντικατάστατη της ευχαρίστησης, όπως το σεξ, αλλά και μια εξίσου αναντικατάστατη μορφή γνώσης, όπως το σεξ. Συναρπάξει το σεξ τους νέους την εποχή του Internet και των social media; Ή μήπως κάποιος πιστεύει ότι οι νέοι είναι ηλίθιοι; Η λογοτεχνία είναι επίσης ένας τρόπος να ζεις περισσότερο, πιο πλούσια, πιο έντονα και πιο σύνθετα. Είναι αυτό χρήσιμο ή όχι για τους νέους, τους

γέροντες, οποιονδήποτε; Αν όχι, τότε τι είναι χρήσιμο».

Χώρες που βίωσαν εμφύλιο και δικτατορία, όπως η Ισπανία και η Ελλάδα, μπορούν να επουλώσουν πλήρως τις πληγές;

«Βεβαίως. Όλες οι χώρες έχουν προβλήματα στο παρελθόν τους. Όλες ανεξαιρέτως. Δεν έχει σοβαρά προβλήματα με το παρελθόν της η Γερμανία, η Ιταλία, η Γαλλία ή το Ηνωμένο Βασίλειο, για να μείνουμε στην Ευρώπη; Οποίος νομίζει ότι δεν έχει, δεν γνωρίζει την ιστορία του. Παρακαλώ, ας μην είμαστε ναρκισσοστές (ή μαζοχιστές, όπως προτιμάτε). Βεβαίως μπορούν να επουλωθούν οι πληγές. Για να το καταφέρουμε πρέπει, πρώτον, να αντιμετωπίσουμε σε όλη την περιπλοκότητά του το παρελθόν, χωρίς να το εξωραϊσουμε ούτε να το χειραγωγήσουμε, με όλη του τη βαρβαρότητα, τις σκιές και το αίμα. Και, δεύτερον, να το καταλάβουμε, το οποίο δεν σημαίνει να το δικαιολογήσουμε αλλά ακριβώς το αντίθετο: να αποκτήσουμε τα όπλα για να μην ξανακάνουμε τα ίδια λάθη. Αν γνωρίζεις το παρελθόν σου και το καταλαβαίνεις, μπορείς να κυριαρχήσεις πάνω του. Αν δεν το γνωρίζεις και δεν το καταλαβαίνεις, εκείνο κυριαρχεί πάνω σου. Η λογοτεχνία είναι απαραίτητη για να φέρουμε εις πέρας αυτό το έργο (που δεν είναι εύκολο, αλλά είναι απαραίτητο). Όχι μόνο γι' αυτό αλλά και για πολλά άλλα έργα».

Η ΕΕ μπορεί να βοηθήσει να λυθούν τα σύγχρονα προβλήματα, πολιτικά (όπως η άνοδος της Ακροδεξιάς) ή άλλα (όπως η κλιματική αλλαγή);

«Αναμφίβολα. Η ΕΕ είναι το πιο φιλόδοξο πολιτικό σχέδιο του 20ού αιώνα, το πιο επαναστατικό και πιο επείγον, διότι είναι το μοναδικό που μπορεί να διαφυλάξει την ειρήνη, την ευημερία και τη δημοκρατία στην Ευρώπη. Η Ακροδεξιά είναι επικίνδυνη, μεταξύ άλλων (ή κυρίως) γιατί δεν πιστεύει στον εαυτό της».

Ο φρανκισμός δεν έχει πεθάνει ακόμη διότι το παρελθόν είναι μια διάσταση του παρόντος χωρίς την οποία το παρόν ακρωτηριάζεται

